

Đổi mới nội dung chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên mầm non và phổ thông ở Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông

Trương Đình Hoàng

Email: hoang_td@qtttc.edu.vn
Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị
Km 3, quốc lộ 9, thành phố Đông Hà,
tỉnh Quảng Trị, Việt Nam

TÓM TẮT: Bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý giáo dục cho đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý trường mầm non, phổ thông là yêu cầu quan trọng trong công tác cán bộ. Nâng cao năng lực quản lý, quản trị cho cán bộ quản lý trong các trường học, đáp ứng yêu cầu và nhiệm vụ đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay. Thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường...”, đội ngũ cán bộ quản lý trường mầm non, phổ thông cần nâng cao trình độ chuyên môn, bồi dưỡng năng lực quản lý, quản trị nhà trường, chủ động, sáng tạo trong đổi mới phương pháp dạy học, từng bước tiến tới tự chủ tự chịu trách nhiệm chất lượng giáo dục trước xã hội.

TỪ KHÓA: Nội dung bồi dưỡng, chương trình bồi dưỡng, cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên mầm non, giáo viên phổ thông, Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị.

→ Nhận bài 15/11/2021 → Nhận bài đã chỉnh sửa 12/12/2021 → Duyệt đăng 15/01/2022.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12220123>

1. Đặt vấn đề

Bồi dưỡng nghiệp vụ cán bộ quản lý (CBQL) giáo dục (GD) cho đội ngũ CBQL, giáo viên (GV) dự nguồn quy hoạch chức danh hiệu trưởng và phó hiệu trưởng trong các trường mầm non, phổ thông là một yêu cầu quan trọng, trang bị cho CBQL, GV dự nguồn những kiến thức, kỹ năng quản lý (QL), quản trị nhà trường, phù hợp với xu thế phát triển của GD Việt Nam thời kỳ hội nhập. Chương trình bồi dưỡng nghiệp vụ CBQL GD là cung cấp cho các nhà giáo, CBQL những nội dung kiến thức lý luận khoa học QL, QL nhà nước về GD và các biện pháp QL hoạt động GD trong trường mầm non, phổ thông. Phải xem vai trò của người CBQL trường học hiện đại có xu hướng chuyển từ nhà QL thụ động, chấp hành các quy định QL nhà nước về GD và đào tạo (GD&ĐT), từng bước chuyển đổi mô hình bao cấp sang tự chủ và chịu trách nhiệm trước xã hội về chất lượng GD. Điều này đòi hỏi các nhà lãnh đạo, nhà QL phải năng động, thích ứng với mọi sự thay đổi của xã hội, dám nghĩ, dám làm để đáp ứng nhu cầu phát triển nhà trường, phải xem “bồi dưỡng đội ngũ CBQL nhằm hoàn thiện và nâng cao các chuẩn về trình độ chuyên môn, lý luận chính trị, lý luận và thực tiễn QL, nâng cao trình độ nghiệp vụ cho từng cán bộ và đội ngũ CBQL” [1].

Từ thực tiễn đó, ngày 20 tháng 01 năm 2012, Bộ GD&ĐT ban hành theo Quyết định số 382/QĐ-BGDĐT về việc ban hành các chương trình bồi dưỡng

CBQL GD cho GV mầm non, tiểu học, trung học cơ sở (THCS) và trung học phổ thông (THPT). Chương trình gồm hai phần kiến thức; kỹ năng lãnh đạo, QL và nghiên cứu thực tế viết tiểu luận, với tổng số 360 tiết. Mỗi đối tượng tham gia bồi dưỡng có chương trình riêng, đảm bảo phù hợp điều kiện thực tiễn nhiệm vụ QL nhà trường của mỗi cấp học. Trải qua gần 10 năm triển khai chương trình bồi dưỡng CBQL cho đội ngũ CBQL GD các cấp học từ Mầm non, Tiểu học, THCS đã phần nào nâng cao hiệu quả cho công tác đào tạo và bồi dưỡng nghiệp vụ, kỹ năng QL, lãnh đạo cho đội ngũ CBQL trường mầm non, tiểu học, THCS.

Tuy nhiên, đến nay có một số nội dung chuyên đề không còn phù hợp thực tiễn của GD, nhất là quan điểm, đường lối phát triển của GD Việt Nam trong giai đoạn hiện nay. Theo Trần Thị Bích Liễu: “Cũng đã có một số công trình nghiên cứu liên quan đến việc đánh giá mức độ tiếp thu kiến thức và hình thành các kỹ năng QL GD trong chương trình đào tạo, bồi dưỡng CBQL GD các cấp học mầm non và phổ thông. Tuy nhiên, chưa có ai nghiên cứu về vấn đề đánh giá chương trình đào tạo CBQL GD theo đúng cách hiểu của nó” [2]. Để thực hiện đúng nội dung của Nghị quyết 29-NQ/TW về đổi mới căn bản toàn diện GD và thực hiện Luật GD sửa đổi. Chương trình bồi dưỡng CBQL trường mầm non, phổ thông cũng cần có những điều chỉnh, bổ sung thay đổi cho phù hợp thực tế, đáp ứng yêu cầu đổi mới

GD toàn diện mà Nghị quyết 29-NQ/TW đã đề ra là “Bồi dưỡng kiến thức QL nhà nước về GD, kiến thức, lí luận về QL GD và QL trường THCS. Trong đó, tập trung vào QL các hoạt động GD, hoạt động dạy-học, QL cơ sở vật chất, tài chính, các điều kiện, phương tiện phục vụ giảng dạy, GD và QL” [3].

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Nội dung chương trình bồi dưỡng quản lí giáo dục trường mầm non, phổ thông

Bộ GD&ĐT ban hành Quyết định số 382/QĐ – BGDĐT về việc ban hành các chương trình Bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non, phổ thông. Trên cơ sở đó, Bộ GD&ĐT cho phép các trường sư phạm triển khai thực hiện nhiệm vụ đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ CBQL GD trường mầm non, phổ thông cho địa phương. Chương trình bồi dưỡng CBQL GD được hệ thống hóa kiến thức lí luận khoa học QL và những vấn đề thực tiễn GD Việt Nam. Khối kiến thức được thiết kế theo 5 module, đảm bảo sự liên kết nội dung trong từng module với nhau. Có module chuyên sâu về những vấn đề thực tiễn, đường lối, định hướng và khoa học GD Việt Nam trong giai đoạn hội nhập và phát triển, module nghiên cứu về những vấn đề về khoa học QL, triết lí QL GD của thế giới và khu vực, tạo được sự liên kết, so sánh, trang bị kiến thức về khoa học QL cho GV, CBQL các trường mầm non, phổ thông. Chương trình bồi dưỡng CBQL GD hiện nay được cấu trúc cụ thể như sau:

Phần thứ nhất: Kiến thức, kĩ năng về lãnh đạo và QL trường mầm non

Phần nội dung bao gồm các nội dung lí thuyết và thực tiễn GD Việt Nam được khái quát, tổng quan hóa, nội dung gồm 5 module:

Module 1: Đường lối phát triển GD&ĐT gồm các quan điểm chiến lược phát triển kinh tế xã hội, tư tưởng Hồ Chí Minh về GD&ĐT, định hướng chiến lược phát triển GD&ĐT và các liên hệ để vận dụng vào công tác QL trường mầm non, phổ thông.

Module 2: Lãnh đạo và QL vấn đề tổng quan của khoa học QL và QL GD, QL trong bối cảnh thay đổi, liên hệ vận dụng trong QL ở các trường mầm non, phổ thông.

Module 3: QL nhà nước về GD&ĐT trang bị các hiểu biết về vị trí, vai trò, nội dung của QL nhà nước về GD&ĐT, tổ chức bộ máy, phân cấp QL và những nhiệm vụ của QL nhà nước về GD mầm non, phổ thông liên hệ vận dụng thực thi ở các trường mầm non, phổ thông trong hệ thống GD công lập. Giới thiệu nội dung, quy định, quy trình, phương pháp đánh giá và kiểm định chất lượng GD.

Module 4: QL cơ sở GD mầm non, phổ thông giới thiệu nội dung và phát triển các kĩ năng cơ bản về công

tác QL trong các trường mầm non, phổ thông: Lập kế hoạch, kế hoạch chiến lược QL và phát triển nhà trường; QL quá trình GD tại các trường mầm non, phổ thông; QL phát triển đội ngũ; QL tài chính tài sản; QL xây dựng các mối quan hệ với cộng đồng địa phương và các bên liên quan của trường mầm non, phổ thông; Xây dựng văn hóa của nhà trường; Ứng dụng công nghệ thông tin trong QL trường học.

Module 5: Kĩ năng hỗ trợ QL cơ sở GD mầm non, phổ thông giới thiệu một số kĩ năng cơ bản để CBQL trường mầm non, phổ thông để vận dụng trong khi thực thi nhiệm vụ QL: Kĩ năng đàm phán và kĩ năng tổ chức hội họp; Kĩ năng ra quyết định; Kĩ năng làm việc nhóm; Phong cách lãnh đạo [4].

Phần thứ hai: Nghiên cứu thực tế và viết tiểu luận cuối khóa

Là phân học viên thâm nhập, tìm hiểu thực tế trường mầm non, phổ thông để tìm hiểu công tác QL, quản trị nhà trường và hoạt động dạy học. Học viên phải hoàn thành bài tiểu luận trên cơ sở những vấn đề, nội dung chương trình bồi dưỡng yêu cầu và thực tiễn của nhà trường, địa phương gặp phải.

Phần nghiên cứu thực tế và viết tiểu luận được xác định là nội dung quan trọng. Học viên vận dụng kiến thức lí luận để nghiên cứu thực tiễn trong hoạt động QL trường mầm non, phổ thông. Phần hai này được chia thành hai nội dung; học viên nghiên cứu thực tế trường mầm non, phổ thông; viết bài tiểu luận cuối khóa. Yêu cầu của nội dung này học viên phải nắm được những vấn đề mà CBQL các trường mầm non, phổ thông đang thực hiện các nhiệm vụ QL, quản trị nhà trường, tổ chức vận hành các hoạt động dạy học theo nguyên lí GD đã đạt ra, thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ nhà trường theo quy định điều lệ trường mầm non, phổ thông.

Học viên phải nghiên cứu, nắm được những vấn đề về QL, quản trị nhà trường, những quy định, quy trình thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu khoa học và thực tiễn của QL hoạt động dạy học trong trường mầm non, phổ thông. Phân tích thực trạng nội dung QL, quản trị dạy học ở trường mầm non, phổ thông khi viết tiểu luận. Đưa ra các giải pháp để làm thay đổi những vấn đề tồn tại, bất cập trong QL, GD nhà trường. Nội dung này giúp cho học viên tiếp cận phương pháp nghiên cứu khoa học ứng dụng trong quá trình QL và trong thực tiễn quá trình dạy học, quản trị nhà trường.

2.2. Thực trạng thực hiện chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lí giáo dục, giáo viên mầm non và phổ thông ở Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị

2.2.1. Về chương trình, nội dung

Trường Cao đẳng Sư phạm (CĐSP) Quảng Trị đang thực hiện chương trình, nội dung bồi dưỡng CBQL GD theo Quyết định 382/QĐ-BGDĐT ban hành các chương

trình bồi dưỡng CBQL GD. Cũng như các trường sư phạm được giao nhiệm vụ bồi dưỡng CBQL GD, chương trình bồi dưỡng CBQL GD "... cho đến nay đã đem lại một số thành quả nhất định nhưng cũng đã bộc lộ một số hạn chế. Nguyên nhân của thực trạng này là Chương trình bồi dưỡng CBQL GD do Bộ GD&ĐT ban hành đã được triển khai khá lâu, nhưng cho đến nay vẫn chưa có những nghiên cứu thực hiện đánh giá kết quả chương trình một cách chặt chẽ, rõ ràng, gắn với thực tiễn năng lực nghề nghiệp" [5]. Cũng theo quan điểm của tác giả Lê Khánh Tuấn, "Các chương trình đào tạo, bồi dưỡng những năm qua đã cung cấp cho đội ngũ hiệu trưởng trường mầm non, phổ thông hệ thống các kiến thức, kỹ năng về QL trường học tương đối toàn diện và đầy đủ. Tuy nhiên, các kiến thức, kỹ năng mà hiệu trưởng được trang bị vẫn còn dừng lại ở nhận thức, sự thể hiện thành năng lực trong các hành vi QL cụ thể thì chưa tốt" [6].

Để thực hiện đổi mới căn bản và toàn diện GD theo Nghị quyết 29/NQ-TW một cách có hiệu quả, quá trình thực hiện chương trình, nội dung bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non và phổ thông ở Trường CĐSP Quảng Trị, giảng viên đã giúp cho học viên cách tiếp cận những vấn đề về nhiệm vụ QL nhà trường, phát triển năng lực QL để người CBQL thực hiện nhiệm vụ QL, quản trị trường học có chất lượng, hiệu quả. Cần phải xem "CBQL GD phải có tầm nhìn xây dựng chiến lược, chính sách GD, phải có kiến thức, kỹ năng và thái độ để xác định vị trí, vai trò, tầm nhìn, sứ mệnh của GD và của cơ sở GD, từ đó có thể xây dựng được các chiến lược, chính sách phát triển GD và cơ sở GD [7]. Đây là nhiệm vụ quan trọng trong công tác đào tạo, bồi dưỡng GV trong nguồn quy hoạch CBQL trường mầm non, phổ thông đáp ứng nhu cầu và nhiệm vụ của đổi mới GD.

Chương trình, nội dung bồi dưỡng CBQL GD ở Trường CĐSP Quảng Trị được phát triển, bổ sung và đánh giá trên cơ sở mô hình năng lực hiệu trưởng trường mầm non, phổ thông đã được thể hiện ở các văn bản quy định về chuẩn hiệu trưởng trường mầm non, phổ thông và những vấn đề đổi mới GD đang đặt ra. Luôn luôn xem người "Hiệu trưởng trường phổ thông giữ một vai trò to lớn trong sự nghiệp phát triển GD; đưa mọi hoạt động của nhà trường đi vào kỉ cương, nề nếp, ổn định, đổi mới, sáng tạo, góp phần thực hiện thắng lợi sự nghiệp nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài cho đất nước" [8].

Tuy vậy, quá trình thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng CBQL GD vẫn có một số nội dung không còn phù hợp thực tiễn quan điểm, chủ trương của GD hiện nay, nhất là những chủ trương, đường lối phát triển GD và đổi mới GD phổ thông của Đảng, Luật GD sửa đổi năm 2019. Vì vậy, khi tiến hành giảng dạy, giảng viên phải

cập nhật, bổ sung, phân tích những vấn đề đổi mới của GD vào các module, chuyên đề cho phù hợp thực tiễn đổi mới GD hiện nay.

Việc cập nhật các vấn đề, nội dung mới vào trong chương trình, tài liệu dạy bồi dưỡng CBQL GD ở Trường CĐSP Quảng Trị đang thực hiện, là do hiện nay Bộ GD&ĐT chưa bổ sung và điều chỉnh, nội dung, tài liệu bồi dưỡng CBQL GD theo Quyết định 382/QĐ-BGDĐT ban hành chương trình bồi dưỡng CBQL trường mầm non và phổ thông. Các giảng viên phải nghiên cứu, bổ sung vào các nội dung chương trình bồi dưỡng những vấn đề mới cho phù hợp thực tiễn đổi mới GD.

2.2.2. Đối với giảng viên

Từ thực tế đổi mới của những nội dung chương trình bồi dưỡng CBQL, đội ngũ giảng viên đã nghiên cứu nội dung, quan điểm, chủ trương của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT, Luật GD 2019, chiến lược phát triển GD&ĐT, những vấn đề đổi mới GD phổ thông, sách giáo khoa vào trong giảng dạy, nghiên cứu.

Một số văn bản chỉ đạo của Bộ GD&ĐT đã được giảng viên cập nhật nội dung, kiến thức vào giảng dạy cho phù hợp với các module, chuyên đề như Đường lối phát triển GD&ĐT, chuẩn nghề nghiệp, chuẩn chức danh nghề nghiệp GV, chuẩn hiệu trưởng....

Trong quá trình triển khai nhiệm vụ bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non và phổ thông trong những năm qua, đội ngũ giảng viên đã nghiên cứu, cập nhật những chủ trương, chính sách của Đảng, của Chính phủ và các văn bản, quy định của ngành GD&ĐT vào trong từng module, chuyên đề để giảng dạy và nghiên cứu. Bên cạnh các quy định về chủ trương và chính sách về GD&ĐT, những nội dung về nghiệp vụ, kỹ năng QL, quản trị nhà trường, ứng dụng công nghệ thông tin trong QL, dạy học, định hướng về tự chủ trong trường mầm non và phổ thông cũng được giảng viên phân tích, cập nhật vào trong giảng dạy. Giảng viên đã đổi mới phương pháp giảng dạy, giải quyết các vấn đề trong thực tiễn, thông qua thảo luận nhóm các tình huống trong QL, quản trị ở trường mầm non và phổ thông.

Đối với hướng dẫn học viên nghiên cứu viết tiểu luận, giảng viên đã có định hướng nghiên cứu cho học viên để bám sát những thực tiễn của nhiệm vụ QL, quản trị trong các trường mầm non và phổ thông. Phân tích thực trạng của hoạt động QL của nhà trường, những khó khăn, hạn chế để đưa ra các giải pháp tối ưu để áp dụng vào thực tiễn QL nhà trường.

2.2.3. Đối với học viên

Qua nghiên cứu thực tế và số liệu học viên tham gia các khóa bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non và phổ thông ở Trường CĐSP Quảng Trị, học viên đã được

giảng viên cung cấp những nội dung để tiếp cận những quan điểm về khoa học QL, triết lí GD của các nhà khoa học, nhà QL, nhà giáo. Bên cạnh đó, học viên cũng được tiếp thu những vấn đề mới về quan điểm GD của Đảng, Nhà nước về đổi mới GD phổ thông, công tác kiểm tra, đánh giá trong trường học, QL chất lượng GD và sử dụng công nghệ thông tin trong công tác QL, truyền thông để nâng cao hiệu quả GD.

Đối với phần nghiên cứu thực tế, học viên đã được nghiên cứu, quan sát thực tiễn hoạt động QL, quản trị tại các cơ sở GD mầm non và phổ thông có chất lượng cao. Qua nội dung này, các học viên được quan sát, trao đổi, thảo luận làm rõ hơn vấn đề thực tế về QL dạy học, bồi dưỡng học sinh giỏi, xây dựng chiến lược phát triển nhà trường, công tác xã hội hóa GD, kiểm tra đánh giá chất lượng GD, QL nhân sự, QL tài chính và công tác tự chủ ở trường mầm non và phổ thông.

Qua nghiên cứu, khảo sát số lượng GV được bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non và phổ thông ở Trường CĐSP Quảng Trị, vẫn còn có một số học viên chưa nắm được hết những nội dung, nhiệm vụ của nhà QL trong quản trị nhà trường. Một số bài tiểu luận học viên chưa phân tích, đánh giá đúng thực trạng vấn đề. Các giải pháp chưa mới, chưa phù hợp với hoàn cảnh địa phương, chưa nắm được phương pháp luận về nghiên cứu khoa học.

2.2.4. Kết quả bồi dưỡng cán bộ quản lí giáo dục trường mầm non, phổ thông ở Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị

Trường CĐSP Quảng Trị là đơn vị GD công lập, có bề dày truyền thống hơn 60 năm thành lập và phát triển. Nhiệm vụ nhà trường hiện nay là đào tạo trình độ GV cao đẳng sư phạm mầm non và bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho GV trong toàn tỉnh. Thực hiện Quyết định số 5744/QĐ-BGDĐT ngày 19 tháng 11 năm 2015 của Bộ GD&ĐT về việc giao cho Trường CĐSP Quảng Trị thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng và cấp chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD cho GV trường mầm non, phổ thông. Trên cơ sở đó, Trường CĐSP Quảng Trị ban hành Quyết định số 276/QĐ-CĐSP ngày 16 tháng 9 năm 2015 về việc ban hành chương trình bồi dưỡng Nghiệp vụ QL GD trường THCS, tiểu học, mầm non để cụ thể hóa nội dung chương trình bồi dưỡng theo Quyết định số 382/QĐ-BGDĐT ngày 20 tháng 01 năm 2012 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT. Quá trình triển khai nhà trường đã thực hiện đúng các quy định về nhiệm vụ bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD cho GV mầm non, tiểu học, THCS của Bộ GD&ĐT. Đảm bảo các yêu cầu về đội ngũ giảng viên, cơ sở vật chất và chất lượng đào tạo, bồi dưỡng.

a. Về đội ngũ giảng viên

Đội ngũ giảng viên tham gia dạy bồi dưỡng CBQL GD của Trường CĐSP Quảng Trị đảm bảo đạt chuẩn

theo quy định của Bộ GD&ĐT. Đội ngũ giảng viên có trình độ cao, được đào tạo nước ngoài và trong nước. Có kiến thức khoa học QL và kinh nghiệm thực tiễn trong QL GD, QL nhà trường. Một số giảng viên được đào tạo ở các nước có nền GD phát triển, thuận lợi cho việc cung cấp những kiến thức về khoa học, lí luận QL GD, chia sẻ kinh nghiệm trong QL nhà trường, QL dạy học cho học viên (xem Bảng 1).

Bảng 1: Tổng hợp trình độ chuyên môn giảng viên tham gia dạy bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD

TT	Trình độ chuyên môn	Tổng số	CBQL	Giảng viên
1	Tiến sĩ QL GD	3	2	1
2	Tiến sĩ Toán	1	1	
3	Thạc sĩ QL GD	4	1	3
4	Thạc sĩ Công nghệ thông tin	1	1	

(Nguồn: Trường CĐSP Quảng Trị)

Trong tổng số 3 tiến sĩ tham gia giảng dạy bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD có 1 giảng viên bảo vệ luận án tiến sĩ tại New Zealand và 2 giảng viên bảo vệ luận án tiến sĩ tại Thái Lan.

b. Kết quả bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD ở Trường CĐSP Quảng Trị

Quá trình tổ chức thực hiện chương trình bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD đã bám sát mục tiêu, nội dung chương trình bồi dưỡng Bộ GD&ĐT quy định. Những nội dung về lí luận khoa học QL, những vấn đề thực tiễn của GD Việt Nam được cập nhật, vận dụng linh hoạt trong từng thời điểm, từng nội dung, đảm bảo tính hợp lí và khoa học. Những văn bản mới, quy định của Chính phủ, Bộ GD&ĐT về chủ trương, định hướng phát triển GD&ĐT, về chuẩn nghề nghiệp, đánh giá, kiểm định, thanh tra, kiểm tra đều được cập nhật, bổ sung vào tài liệu giảng dạy. Quá trình học tập học viên được thảo luận, trao đổi chia sẻ những nội dung về quan điểm của Đảng, Nhà nước về phát triển GD&ĐT, chiến lược phát triển GD Việt Nam trong từng giai đoạn, những hạn chế, khó khăn trong QL nhà trường, đổi mới nội dung dạy học, phương pháp đánh giá... và thực tiễn nhà trường đang gặp để có những cái nhìn tổng quan hơn, đồng thời là cơ sở để mỗi CBQL trường mầm non, tiểu học, THCS vận dụng vào QL, quản trị nhà trường cho phù hợp, đúng pháp luật và văn bản nhà nước, ngành GD&ĐT.

Nội dung đi thực tế ở trường mầm non, phổ thông được thực hiện nghiêm túc theo quy định. Học viên được đi tìm hiểu thực tế tại các trường mầm non, phổ thông chất lượng cao, được tham quan tìm hiểu các nội dung về QL, quản trị trong trường học tại Đà Nẵng và các tỉnh ở Miền Trung. Những vấn đề học viên quan tâm tìm hiểu về giảng dạy, QL nhân sự, quản trị nhà trường,

Bảng 2: Thống kê số lượng GV, CBQL trường mầm non, phổ thông tham gia bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD

Thời gian đào tạo	Tổng số học viên	Trường Mầm non	Trường Tiểu học	Trường Tiểu học & THCS	Trường THCS
Năm 2015	53	8	21		24
Năm 2016	121	47	43		31
Năm 2018	24	4	7		13
Năm 2019	47	20		27	
Năm 2020	75	35	7	22	11

(Nguồn: Trung tâm Bồi dưỡng- Liên kết đào tạo trường CĐSP Quảng Trị)

sinh hoạt chuyên môn, xã hội hóa GD... được Ban giám hiệu, lãnh đạo các trường chia sẻ, trao đổi để làm rõ vấn đề nghiên cứu từ thực tế. Sau khi đi thực tế, học viên hoàn thành bài tiểu luận và đây là nội dung bắt buộc. Học viên chọn vấn đề nghiên cứu, phải đánh giá được thực trạng, hạn chế, đưa ra các giải pháp giải quyết vấn đề mình nghiên cứu.

Qua Bảng 2 thống kê số lượng GV được tham gia các khóa bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD cho thấy rằng, nhu cầu GV, CBQL các trường mầm non, phổ thông vẫn đang cần thiết. Các khóa học cung cấp những kiến thức khoa học về QL GD, các kỹ năng cơ bản của người QL, lãnh đạo trong trường học trong thời đại mới, những biện pháp QL nhà trường, phương pháp quản trị, nhằm nâng cao chất lượng QL, định hướng phát triển và chất lượng, thương hiệu của mỗi cơ sở GD.

Đội ngũ GV, CBQL đã được đào tạo, bồi dưỡng cùng với sự năng động, sáng tạo. Trong quá trình giảng dạy, công tác đã tạo cơ hội cho nhiều GV vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn QL nhà trường, QL dạy học, được các cơ sở GD mầm non, phổ thông tin tưởng đề xuất bổ nhiệm vào vị trí QL (xem Bảng 3).

Qua số liệu tổng hợp cho thấy, chất lượng bồi dưỡng CBQL các năm, kết quả xếp loại tốt nghiệp các khóa có sự khác nhau về tỉ lệ, vẫn có học viên xếp loại kết quả học tập trung bình. Tỉ lệ học viên giỏi thấp, có khóa bồi dưỡng không có học viên giỏi. Kết quả này thể hiện được nhà trường đã chú trọng đến đánh giá chất lượng đầu ra. Bảo đảm tính khách quan, chính xác, đánh giá

đúng năng lực của mỗi học viên trong học tập và hướng dẫn xếp loại kết quả bồi dưỡng của Thông tư 28/2014/TT-BGDĐT quy định về việc bồi dưỡng và cấp chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ. Kết quả này sẽ phần nào đánh giá được năng lực lãnh đạo, QL của mỗi người khác nhau, giúp cho mỗi học viên bổ sung thêm những kỹ năng lãnh đạo, QL, quản trị trong nhà trường để vận dụng vào thực tiễn công tác.

2.3. Giải pháp đổi mới chương trình quản lý giáo dục, giáo viên mầm non và phổ thông ở Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Trị

2.3.1. Về chương trình

Để nâng cao chất lượng và hiệu quả của chương trình bồi dưỡng CBQL cho đội ngũ GV trong nguồn quy hoạch chức danh QL trường mầm non, phổ thông. Quá trình triển khai thực hiện nhiệm vụ, giảng viên đã vận dụng, bổ sung cập nhật một số vấn đề mới trong GD&ĐT, các chính sách, chủ trương của Đảng, Nhà nước về phát triển GD nhưng vẫn đảm bảo chương trình quy định. Bổ sung nội dung các module QL nhà nước về GD&ĐT, module QL cơ sở GD mầm non, phổ thông và những vấn đề cụ thể của đổi mới GDPT mà Luật GD đã đặt ra. Chương trình bồi dưỡng phải cập nhật phù hợp với xu thế thời đại, phát triển năng lực lãnh đạo, QL, đổi mới GD phổ thông.

Chương trình bồi dưỡng QL GD cần phải tập trung đến giải quyết các vấn đề khó khăn, hạn chế mà đội ngũ CBQL trường mầm non, phổ thông đang gặp phải. Điều

Bảng 3: So sánh tỉ lệ xếp loại bồi dưỡng CBQL GD hàng năm

Thời gian đào tạo	Tổng số học viên	Xếp loại tốt nghiệp (chiếm%)		
		Giỏi	Khá	Trung bình
Năm 2015	53	5 - 9,44%	48 - 90,56%	
Năm 2016	121		120 - 99,17%	1 - 0,83%
Năm 2018	24		24 - 100%	
Năm 2019	47	3 - 6,4%	44 - 93,6%	
Năm 2020	75		75 - 100%	

(Nguồn: Trung tâm Bồi dưỡng- Liên kết đào tạo Trường CĐSP Quảng Trị)

này giúp cho đội ngũ CBQL khi được bổ nhiệm chức danh QL nhà trường phải có kỹ năng về tầm nhìn dài hạn đến định hướng phát triển nhà trường, tạo sự thích nghi trong môi trường làm việc mới, đổi mới phương pháp QL, GD, hướng đến GD không phải là khô cứng mà cần tập trung vào GD cảm xúc thay vì đang quá tập trung vào GD kiến thức; trí thông minh là cần thiết, nhưng quan trọng hơn cả là nó được phát huy từ duy người CBQL trong quản trị ở trường mầm non, phổ thông. Nâng cao hiệu quả GD trải nghiệm, kỹ năng sống, GD đạo đức và định hướng nghề nghiệp cho học sinh.

Trong xu thế phát triển của công nghệ số, chương trình, nội dung cần bổ sung những vấn đề về đổi mới và áp dụng các phương pháp dạy học của công nghệ 4.0. CBQL trường mầm non và phổ thông phải nắm được các phương pháp QL, dạy học, điều hành, tổ chức hoạt động dạy học trực tuyến, học qua truyền hình và học tập trung.

Chương trình bồi dưỡng phải phù hợp thực tiễn GD địa phương, khu vực và quốc gia để người CBLQ nhà trường vừa là nhà lãnh đạo vừa là nhà quản trị, điều hành công việc nhà trường và hoạch định chiến lược phát triển phù hợp thực tiễn. Một số chuyên đề có tính hướng đến nhiệm vụ, công việc cụ thể trong nhà trường như: Kỹ năng quản trị trong nhà trường; QL công tác chủ nhiệm lớp; phát triển động lực làm việc cho GV; năng lực người hiệu trưởng trong thời đại công nghệ số.

2.3.2. Về nội dung

Về nội dung chương trình bồi dưỡng cần hướng đến mục tiêu GD đang tiếp cận, đổi mới theo Nghị quyết 29-NQ/TW về đổi mới căn bản toàn diện về GD “bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và CBQL GD gắn với nhu cầu phát triển kinh tế-xã hội, bảo đảm an ninh, quốc phòng và hội nhập quốc tế” [9]. Vì vậy, CBQL trường mầm non, phổ thông phải là người có chuyên môn giỏi, nắm bắt được các nguyên lý GD, có những giải pháp thích hợp trong QL, quản trị, tính tự chủ trong QL nhà trường. Nội dung kiến thức bồi dưỡng cho CBQL đã được giảng viên nghiên cứu cập nhật, bổ sung tài liệu, các văn bản quy định Đảng, Nhà nước, ngành GD&ĐT bám sát các yêu cầu đổi mới GD thông. Cập nhật các mô hình, phương pháp GD hiện đại, hướng đến GD kiến thức và kỹ năng mềm trong cuộc sống để học sinh thích ứng với điều kiện xã hội hiện đại.

Nội dung các chuyên đề phải cần bám sát thực tiễn chủ trương, chính sách và đường lối đổi mới GD cũng như nhu cầu của xã hội. Ở module 3 “QL hành chính nhà nước về GD&ĐT”, nội dung chuyên đề 4 “Chính sách GD&ĐT” có một số điểm không phù hợp thực tiễn và cần được thay đổi cập nhật mới. Bên cạnh đó, các văn bản QL nhà nước, ngành GD có nhiều vấn đề mới nên giảng viên đã bám sát các vấn đề đó vào trong bài

giảng, thảo luận nghiên cứu của học viên. Các chuyên đề về đánh giá chất lượng, thanh tra, kiểm tra, chuẩn Hiệu trưởng, chuẩn nghề nghiệp GV cũng phải được bổ sung cập nhật kiến thức theo các Thông tư, văn bản mới của Bộ GD&ĐT.

Nội dung một số chuyên đề quản trị nhà trường cấu trúc lại nội dung, hướng đến nhiệm vụ cụ thể của QL, quản trị nhà trường, QL hoạt động GD của GV, QL hoạt động trải nghiệm, sáng tạo. Những vấn đề này rất cần thiết cho người hiệu trưởng khi tổ chức QL các hoạt động GD toàn diện cho học sinh ở trường mầm non, phổ thông.

Về QL tài chính, tài sản trong trường mầm non, phổ thông. Các giảng viên đã đưa những vấn đề về QL tài chính, tự chủ của nhà trường vào trong nội dung giảng dạy để thảo luận, trao đổi về tự chủ tài chính, tự chủ một phần, hướng đến các trường tự chủ trong GD.

2.3.3. Về tài liệu dạy học

Tài liệu bồi dưỡng CBQL trường mầm non, phổ thông được biên soạn ban hành theo Quyết định số 382/QĐ-BGD&ĐT. Nội dung tài liệu dành riêng cho CBQL các cấp học mầm non, phổ thông. Nội dung các chuyên đề trên cơ sở chương trình ban hành được cụ thể hóa nội dung để giảng viên và học viên nghiên cứu trao đổi, học tập. Tuy vậy, nội dung của một số chuyên đề không còn phù hợp với thực tiễn đổi mới GD hiện nay, nhất là khi Luật GD 2019 có hiệu lực từ năm 2020. Vì thế, cần bổ sung nội dung tài liệu dạy học, bám sát thực tế các quy định mới trong GD&ĐT.

Cần thực hiện bổ sung điều chỉnh, thẩm định một số tài liệu dạy học, tham khảo cho phù hợp với thực tế của đổi mới GD phổ thông và những quy định của Đảng, Nhà nước về GD&ĐT. Nội dung tài liệu phải đảm bảo tính khoa học, hiện đại và đúng quan điểm chỉ đạo của Đảng về đổi mới toàn diện GD Việt Nam. Các tài liệu dạy học, tham khảo biên soạn đảm bảo tiếp cận được những cái mới, kế thừa nội dung những tài liệu đã biên soạn và thẩm định trước đây, nhất là những vấn đề về chủ, trương đường lối phát triển GD Việt Nam thời kỳ hội nhập và phát triển.

Những nội dung tài liệu dạy học giảng viên cập nhật, bổ sung nội dung phải căn cứ vào các văn bản quy định của Đảng, Chính phủ và ngành GD&ĐT về chuẩn trình độ chuyên môn GV, chuẩn nghề nghiệp của CBQL, GV và quy định về đánh giá, thanh tra, kiểm tra trong trường mầm non, phổ thông và thẩm định trước khi thực hiện.

2.3.4. Về tổ chức dạy học

Trong xu thế phát triển của công nghệ 4.0 hiện nay, việc tổ chức dạy chương trình bồi dưỡng QL GD cũng được nhà trường vận dụng một cách thích hợp, đảm bảo áp dụng khoa học công nghệ vào trong GD, vừa đảm

bảo đúng quy định về đào tạo và bồi dưỡng. Chính vì vậy, tổ chức thực hiện chương bồi dưỡng cần đảm bảo hai yêu cầu, vừa học tập trung vừa tự học, tự nghiên cứu. Sử dụng phương pháp dạy học trực tuyến và trực tiếp để tổ chức dạy học, thảo luận, trao đổi. Tạo điều kiện cho học viên có thể học mọi nơi, mọi lúc thực hiện đúng thời gian, số tiết và yêu cầu mục tiêu của chương trình bồi dưỡng QL GD đặt ra. Chú trọng nội dung nghiên cứu thực tiễn của ở trường mầm non và phổ thông. Hướng dẫn cho học viên nắm được các kỹ năng, phương pháp nghiên cứu, phân tích số liệu thực trạng vấn đề để đưa ra được các giải pháp thực hiện hiệu quả công tác QL, quản trị trong trường mầm non và phổ thông.

3. Kết luận và khuyến nghị

Bồi dưỡng nghiệp vụ QL GD cho CBQL, GV dự

nguồn quy hoạch chức danh QL, lãnh đạo ở các trường mầm non, phổ thông là nhiệm vụ quan trọng, cần thiết của ngành GD. Đào tạo, bồi dưỡng nguồn cán bộ có đủ năng lực lãnh đạo, tầm nhìn chiến lược để QL, xây dựng nhà trường, cơ sở GD phát triển, đáp ứng mục tiêu đổi mới GD theo Nghị quyết 29-NQ/TW. Muốn vậy, cần có những chính sách, kế hoạch đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ CBQL GD phù hợp từng giai đoạn, từng thời điểm, bắt kịp xu thế thời đại. Chương trình bồi dưỡng CBQL phải cập nhật, đổi mới, bám sát các mục tiêu, chiến lược phát triển GD của Đảng và nhà nước. Bộ GD&ĐT cần có văn bản điều chỉnh, bổ sung nội dung, chương trình bồi dưỡng CBQL GD trường mầm non và phổ thông. Đây là căn cứ để các cơ sở GD được Bộ GD&ĐT giao nhiệm vụ áp dụng vào trong giảng dạy, thực hiện đúng nhiệm vụ được giao và phù hợp với yêu cầu đổi mới GD phổ thông hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Chí Dương, (2020), *Một số vấn đề về phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học phổ thông*, Tạp chí Giáo dục.
- [2] Trần Thị Bích Liễu, *Đổi mới công tác đánh giá chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục - Một giải pháp nâng cao chất lượng cán bộ quản lý giáo dục ở Việt Nam*, Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [3] Phùng Đình Mẫn, (2019), *Biện pháp phát triển đội ngũ cán bộ quản lý trường trung học cơ sở huyện Long Điền, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay*, Tạp chí Giáo dục.
- [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2012), *Quyết định số 382/QĐ-BGDĐT ban hành các chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục*.
- [5] Mai Hoàng Sang, (2019), *Đánh giá chương trình bồi dưỡng cán bộ quản lý trường phổ thông ở Việt Nam theo khung năng lực nghề nghiệp*, Luận án tiến sĩ, Trường Đại học Giáo dục.
- [6] Lê Khánh Tuấn, (2020), *Thực trạng và một số giải pháp phát triển kỹ năng quản lý của cán bộ quản lý trường học*, Tạp chí Giáo dục.
- [7] Nguyễn Xuân Hòa, (2019), *Phát triển năng lực cán bộ quản lý giáo dục Việt Nam đáp ứng yêu cầu cách mạng công nghiệp 4.0*, Tạp chí Giáo dục.
- [8] Thái Văn Thành, (2019), *Bồi dưỡng nâng cao năng lực quản trị nhà trường cho đội ngũ hiệu trưởng trường phổ thông*, Tạp chí Giáo dục.
- [9] Ban Chấp hành Trung ương, (2013), *Nghị quyết hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*
- [10] Chính phủ, (2019), *Luật Giáo dục*.

INNOVATING THE TRAINING PROGRAM FOR EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND TEACHERS OF PRESCHOOLS AND GENERAL SCHOOLS AT QUANG TRI TEACHER TRAINING COLLEGE TO MEET THE REQUIREMENTS OF EDUCATION INNOVATION

Trương Đình Hoàng

Email: hoang_td@qtttc.edu.vn
 Quang Tri Teacher Training College
 Km3, Highway 9, Dong Ha city,
 Quang Tri province, Vietnam

ABSTRACT: Professional training in educational management for teachers and administrators of preschools and general schools is an important requirement in staff work, aiming at improving administration competency for principals in schools to meet the current requirements of educational innovation. Implementing Resolution No. 29-NQ/TW "on fundamental and comprehensive renovation of education and training, meeting the requirements of industrialization and modernization in the context of the market economy", the management staff of preschools and general schools need to improve their professional qualifications, develop school administration competency, and promote proactivity and creativity in teaching method innovation as a step towards autonomy and self-responsibility for education quality.

KEYWORDS: Training content, training program, educational administrators, preschool teachers, general school teachers, Quang Tri Teacher Training College.